

дискусій, «мозкових штурмів», розв'язання конкретних ситуацій і задач, використання міні-ігор і наочних матеріалів сприяє ефективному засвоєнню навчальної інформації і формуванню вмінь, необхідних для успішного виконання педагогічної діяльності. Студенти навчаються успішно справлятися з такими функціями педагогічного процесу, як: цілепокладання, планування, організація, мотивування та контроль. Результатом їхньої роботи має бути самостійне проведення заняття малою групою для своїх однокласників. У якому вони реалізують всі функції навчального процесу, використовуючи інтерактивні методи навчання, ознайомлюють з особливостями навчання першої освітньо-вікової

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

*Корват Л. В., старш. викл.,
кафедра педагогіки та психології*

ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ КНЕУ

Загально відомо, що 10 % інформації людина засвоює з того, що чує, 50 % — з того бачить, 70 % — з того, що проговорює і 90 % — з того, що робить. Тому тренінги є високоефективною формою організації навчання, яка дозволяє з максимальною ефективністю забезпечувати професійну підготовку.

Сьогодні тренінги здобули широку популярність як організаційна форма навчання, яка має особливі можливості для формування та розвитку професійно важливих якостей майбутніх фахівців.

Тренінги вперше були застосовані в практичній психології для особистісного саморозвитку в науковій школі Курта Левіна. Висхідне положення полягало у припущенні, що зміни установок та поведінки людини відбуваються набагато ефективніше у процесі її групового, а не індивідуального функціонування. Згодом тренінги широко почали використовуватися у професійній підготовці представників соціально-орієнтованих професій.

Існує кілька підходів до розуміння, що таке тренінг як метод:

- 1) тренінг як активний метод навчання;
- 2) тренінг як метод впливу;
- 3) тренінг як метод розвитку;
- 4) тренінг як навмисні зміни.

Розуміння тренінгу як активного методу навчання не є вичерпним. Навчання є важливим елементом тренінгу, але цей метод неповністю розкривається через поняття навчання. Слово «активний» також підібрано не досить вдало, оскільки воно вказує не на властивість методу, а на властивість суб'єкта навчальної діяльності. При розумінні тренінгу як методу впливу, тренінг характеризується з процесуальної сторони, яка не розкриває його суті. У випадку розуміння тренінгу як методу розвитку також виділяється не найсуттєвіша його характеристика, так як тренінгу притаманний не тільки розвиток, але й формування бажаних та гальмування небажаних властивостей. Інтерпретація тренінгу як навмисні зміни вказує на цільовий компонент і є найадекватнішим щодо його застосування.

Тренінгові технології отримали широке застосування у процесі психолого-педагогічної підготовки студентів КНЕУ. Оскільки тренінги вперше з'явилися у психологічній практиці, то психолого-педагогічну підготовку студентів можна вважати природною стихією для їх реалізації. За рахунок особливої подачі інформації та зворотного зв'язку тренінг має надзвичайний потенціал інтенсифікації навчальної діяльності у порівнянні з традиційними формами і методами навчання та реальним повсякденним спілкуванням. У тренінгу студенти мають можливість отримати знання та сформувати уміння щодо таких психолого реалій: 1) соціально-психологічні процеси — підвищення чутливості до групової взаємодії, формування умінь успішної взаємодії з іншими людьми; 2) інші люди — розширення між особистою свідомістю та діагностичних умінь у між особистісній сфері, розвиток здатності застосовувати різні теоретичні підходи для інтерпретації й прогнозування поведінки, почуттів, думок різних людей; 3) я сам — пізнання себе та удосконалення розуміння себе, розширення сфери самосвідомості, посилення почуття само ідентичності, удосконалення навичок саморегуляції; 4) теоретичні знання — набуття знань про психологію особистості, міжособистісну взаємодію.

Що стосується безпосередньо професійної підготовки за спеціальністю викладач економіки, то тренінгові технології безперечно дозволяють вирішувати значну частину навчальних завдань. Наприклад, через тренінги студенти мають можливість сформувати педагогічні уміння, пов'язані з цілетворенням у процесі викладання, з використання принципів, методів, організаційних форм навчання та контролю.

Свій перший досвід викладання студенти отримують завдяки участі у тренінговій грі «Особливості навчання окремих вікових-освітніх груп», що протягом майже десятка років реалізується та вдосконалюється викладачами кафедри і є підготовкою до вивчення наступного курсу «Методика викладання економіки» та до педагогічної практики.

*Котикова О. М., канд. пед. наук, доцент,
докторант, кафедра педагогіки і психології*

ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

Соціально-психологічний тренінг (СПТ) як ефективний засіб формування комунікативної компетентності зарекомендував себе вже давно. В умовах входження вищої школи у Болонський процес актуальність застосування активного соціально-психологічного навчання (АСПО) є вельми значущою з огляду на скорочення частки аудиторних занять, збільшення представленості у навчальному плані самостійної роботи студентів і відсутності умов для проведення індивідуально-консультативної роботи, що призводить до утруднення вибору і реалізації індивідуальних траєкторій навчання студентами, потреби яких у інтерактивних формах навчання не можуть бути цілком задоволені семінарськими заняттями через перевантаженість останніх контрольно-оцінним компонентом навчальної діяльності.

Справді, тренінгові технології навчання в цілому, і СПТ та АСПО зокрема мають свої переваги порівняно із традиційними формами навчання, зорієнтованими здебільшого на «знаннясвий» компонент, натомість надають можливість у дії, поведінці закріпити нові знання, набути нового досвіду. Проте не варто переоцінювати його «міцність», тривалість зберігання у пам'яті, стійкість стосовно звичних форм навчання. Подолати цю суперечність можна шляхом здійснення таких кроків: реалізації і розвитку у тренінгових технологіях тих знань, умінь та навичок, особистісних новоутворів, які є у досвіді студента в результаті вивчення навчальних дисциплін, у даному випадку дисциплін психолого-педагогічного підготовки майбутніх юристів; з набуттям студентами нового досвіду особистісного самотворення у процесі АСПО створювати умови для його застосування у процесі подальшого опанування психолого-педагогічних дисциплін. Лише